

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] in hoc sacramento sit corpus Christi secundum veritatem? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

- ¶ Septimo, utrum ista conuersio fiat in instanti?
 ¶ Octauo, utrum hæc sit falsa, Ex pane fit corpus Christi?

ARTIC. I.

Utrum in hoc sacramento fit corpus Christi secundum veritatem?

440

*En 9.65.
a. 3. 107.
prin. &
suf. 9.76.
per tot. et
4. dis. 10.
a. 1. & d.
11. prin.
& 4. cõs.
s. 61. & 1
Cor. 11. le.
& 4.
nõ procul
à me ex
post. 2. 8.*

*Referatur
hoc de
sens. dis.
2. c. 43.*

*de regulo
id habet
Greg. ho.
28. in e-
uangel.*

AD primum sic proceditur. Videtur, quod in hoc sacramento non fit corpus Christi secundum veritatem, sed solum secundum figuram, vel sicut in signo. Dicitur enim Io. 6. quod cum Dominus dixisset, Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, &c. multi ex discipulis eius audientes, dixerunt, Durus est hic sermo: quibus ipse dixit, Spiritus est qui viuificat, caro non prodest quicquam: quasi diceret, secundum expositionem Aug. * super Psal 98. Spiritualiter intelligite quod locutus sum: non hoc corpus quod videtis, manducaturi estis, & bibituri illum sanguinem, quem fusuri sunt qui me crucifigent: sacramentum autem quod vobis commendaui, spiritualiter intellectum, viuificabit vos: caro autem non prodest quicquam.

¶ 2 Præterea, Dominus dicit Matt. vlt. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem seculi. Quod exponens Aug. * dicit, Donec seculum finiatur, sursum est Dominus. Sed tamen & hic nobiscum est veritas Domini: corpus enim in quo resurrexit, in vno loco oportet esse, veritas autem eius vbique diffusa est. Non ergo secundum veritatem est corpus Christi in hoc sacramento, sed solum sicut in signo.

¶ 3 Præterea, Nullum corpus potest esse simul in pluribus locis: cum nec angelo hoc conueniat, tali enim ratione posset esse vbique. Sed corpus Christi est verum corpus, & est in cælo. Ergo videtur, quod non fit secundum veritatem in sacramento altaris, sed solum sicut in signo.

¶ 4 Præterea, Sacramenta Ecclesiæ ad vtilitatem fidelium ordinantur. Sed secundum Greg. * in quadam hom.

hom. regulus reprehenditur quòd querebat corporalem Christi præsentiam: Apostoli etiam impediébantur recipere Spiritum sanctum, propter hoc quòd affecti erant ad eius præsentiam corporalem: vt Aug. †

† tra. 94.
in Ioan.
à me. t. 9

SED contra est, quod Hilar. * dicit in 8. de Trin. de veritate carnis & sanguinis Christi, Non est relictus ambigendi locus: nunc enim & ipse Domini professione & fide nostra caro eius verè est cibus, & sanguis eius verè est potus. Et Ambros. * dicit 6. de sacramentis, Sicut verus Dei filius est Dominus Iesus Christus, ita vera Christi caro est, quam accipimus, & verus sanguis est eius potus.

* Inter
princ. &
me. lib.

cap. 1. in
prin. t. 4.

RESPONDEO dicendum, quòd verum corpus Christi & sanguinem esse in hoc sacramento, neque sensu neque intellectu deprehendi potest: sed sola fide, quæ auctoritati diuinæ innititur. Vnde super illud Luc. 22. Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur, dicit Cyrillus, Non dubites an hoc verum sit, sed potius suscipe verba Saluatoris in fide: cum enim fit veritas, non mēitur. Hoc autem conueniēs est. Primo quidem perfectioni nouæ legis. Sacrificia enim veteris legis illud verum sacrificium passionis Christi continebant solum in figura: secundum illud Hebr. 10. Vmbram habens lex futurorum bonorum, non ipsam rerum imaginem. Et idè oportuit, vt aliquid plus haberet sacrificium nouæ legis à Christo institutum: vt scilicet contineret ipsum Christum passum, non solum in significatione, vel figura, sed etiam in rei veritate. Et idè hoc sacramentum, quod ipsum Christum realiter continet (vt Dionys. dicit 3. cap. eccles. hier.) est perfectiūm omnium aliorum sacramentorum, in quibus virtus Christi participatur. Secundo hoc competit charitati Christi, ex qua pro salute nostra, corpus verum nostræ naturæ assumpsit. Et quia maxime proprium amicitie

est

8.4. et li. est conuiuere amicis (vt Philosophus dicit 9. ethi. *)
 8.6.5.5. sui præsentiam corporalem nobis reppromittit in-
 præmium, dicens Matth. 24. Vbi fuerit corpus, illuc
 congregabuntur & aquilæ. Interim tamen nec sua
 præsentia corporali nos in hac peregrinatione desti-
 tuit, sed per veritatem corporis & sanguinis sui, nos
 sibi coniungit in hoc sacramento. Vnde ipse dicit
 Ioan. 6. Qui manducat meam carnem, & bibit meum
 sanguinem, in me manet, & ego in eo. Vnde hoc sa-
 cramentum est maximæ charitatis signum, & nostra
 spei subleuamentum, ex tam familiari coniunctione
 Christi ad nos. Tertio hoc competit perfectioni fi-
 dei, quæ sicut est de diuinitate Christi, ita est de eius
 humanitate: secundum illud Io. 4. Creditis in Deum,
 & in me credite. Et quia fides est inuisibile, si-
 cor diuinitatem suam nobis exhibet Christus inuisi-
 biliter: ita & in hoc sacramento carnem suam no-
 bis exhibet inuisibili modo. Quæ quidam non atten-
 dentes, posuerunt corpus & sanguinem Christi non
 esse in hoc sacramento, nisi sicut in signo: quod est
 tamquam hæreticum abijciendum, utpote verbis
 Christi contrarium. Vnde & Berengarius *, qui pri-
 mus huius erroris auctor fuerat, postea coactus est
 suum errorem reuocare, & veritatem fidei con-
 fiteri.

*hinc de
 conf. di. 2
 cap. Ego
 Berenga-
 rius.
 * præcipue
 citatus i
 fi. cor.
 † in expo-
 sit. Psal.
 98. 10. 8.
 * ut pa-
 ter ex ver-
 bis præce-
 dentibus
 locum ci-
 tat.
 27. 27 i
 euan. Io.
 inter pri-
 or me. il-
 linc 10. 9.*

Ad primum ergo dicendum, quod ex hac auctori-
 tate prædicti hæretici * occasionem errandi sumpse-
 runt, malè verba Aug. intelligentes. Cum enim Aug. †
 dicit, Non hoc corpus quod videtis, manducaturi
 estis: non intendit excludere veritatem corporis
 Christi: * sed quod non erat manducandum in hac spe-
 cie, in qua ab eis videbatur. Per hoc autè quod sub-
 dit, Sacramentum quod vobis cõmendavi spiritualiter
 intellectu, viuificabit vos: non intendit quod corpus
 Christi sit in hoc sacramento solum secundum my-
 sticam significationem: sed spiritualiter dici, id est
 inuisibiliter, & per virtutem Spiritus sancti. Vnde
 super Ioann. † exponens id quod dicitur, Caro non
 pro-

prodest quicquam, dicit, Sed quomodo illi intellexerunt, & carnem quippe sic intellexerunt manducandam, quomodo in cadauere dilaniatur, aut in macello venditur, non quomodo spiritu vegetatur: accedat spiritus ad carnem, & prodest plurimum. Nam si caro nihil prodesset, verbum caro non fieret, vt habitaret in nobis.

Ad secundum dicendum, quod verbum illud August. * & omnia similia sunt intelligenda de corpore Christi, secundum quod videtur in propria specie (secundum quod etiam ipse Dominus dicit Matt. 26. Me autem non semper habebitis). Inuisibiliter tamen sub speciebus huius sacramenti est, vbiicumque hoc sacramentum perficitur.

Ad tertium dicendum, quod corpus Christi non est eo modo in hoc sacramento, sicut corpus in loco, quod suis dimensionibus loco commensuratur: sed quodam speciali * modo, qui est proprius huic sacramento. Vnde dicimus, quod corpus Christi est in diuersis altaribus, non sicut in diuersis locis, sed sicut in sacramento. Per quod non intelligimus, quod Christus sit ibi solum sicut in signo, licet sacramentum sit in genere signi: sed intelligimus corpus Christi hic esse (sicut dictum est †) secundum modum proprium huic sacramento.

Ad quartum dicendum, quod ratio illa procedit de presentia corporis Christi, prout est presens per modum corporis, idest, prout est in sua specie visibili: non autem prout est spiritualiter, idest, inuisibili modo, & virtute spiritus. Vnde August. † dicit super Io. Si intellexisti spiritualiter verba Christi de carne sua, spiritus & vita tibi sunt: si intellexisti carnaliter, etiam spiritus & vita sunt, sed tibi non sunt.

ARTIC. II.

Virum in hoc sacramento remaneat substantia panis & vini post consecrationem?

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod in hoc sacramento remaneat substantia panis & vini post
Tertiz Partis Vol. ij. § CON-

citatur in arg. 2.

* al. spiritali.

¶ in co. a. tra. 27. in Io. par. ante me. 10. 9.

441

Inf. a. 6. co. & q. 77 ar. 1. & 5. et 4 d. 11. q. 1.

a 1 q. 1.

& d. 12.

q. 1 a. 1.

q. 3. cont.

c. 63. pri.

& quo 7.

ar. 9. &

quo. 9. a.

5. ad 3. et

1. Co. 11.

le. 4. co. 6

ec. l. 5.

co. 5.